

Republika Hrvatska
Općinski sud u Varaždinu
Varaždin, Trg slobode 9

Poslovni broj: P-236/2022-30

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

i

R J E Š E N J E

Općinski sud u Varaždinu, po sutkinji Jadranki Orlović, u pravnoj stvari tužitelja Ivica Sekovanića iz Brezničkog Huma, Šćepanje 12A, OIB: 63565763628, kojeg zastupa punomoćnik Domagoj Krpina, odvjetnik u Varaždinu, Petra Preradovića 17/III, protiv tuženika Hrvatska poštanska banka d.d. sa sjedištem u Zagrebu, Jurišićeva ulica 4, OIB: 87939104217, kao pravnog slijednika Nove Hrvatske banke d.d., zastupanog po punomoćniku Ivi Šućuru, odvjetniku u Zagrebu, Ribnjak 40, nakon provedene glavne javne rasprave zaključene 20. svibnja 2026. u prisutnosti punomoćnika stranaka, 25. svibnja 2026. kao dana donošenja i objave presude,

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku Hrvatska poštanska banka d.d. sa sjedištem u Zagrebu, Jurišićeva ulica 4, OIB: 87939104217, da tužitelju Ivici Sekovaniću iz Brezničkog Huma, Šćepanje 12A, OIB: 63565763628, u roku od 15 dana isplati iznos od 7.473,80 EUR (sedam tisuća četiristo sedamdeset tri eura i osamdeset centi) zajedno s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama tekućim od dospijeca svakog pojedinog iznosa, koje se određuju po stopi propisanoj čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima do 31.7.2015. u visini eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanom za 5 (pet) postotnih poena, od 1.8.2015. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 (tri) postotnih poena, od 1.1.2023. do 31.12.2023. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 1.1.2024. pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, a to je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi

na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, a koja teče na iznos od:

645,56 EUR od dana 02. svibnja 2008. godine,
1,48 EUR od dana 02. lipnja 2008. godine,
1,45 EUR od dana 02. srpnja 2008. godine,
2,69 EUR od dana 02. rujna 2008. godine,
1,21 EUR od dana 03. listopada 2008. godine,
2,43 EUR od dana 02. prosinca 2008. godine,
1,21 EUR od dana 02. siječnja 2009. godine,
1,21 EUR od dana 03. veljače 2009. godine,
2,43 EUR od dana 02. travnja 2009. godine,
2,13 EUR od dana 01. lipnja 2009. godine,
0,95 EUR od dana 01. srpnja 2009. godine,
0,95 EUR od dana 03. kolovoza 2009. godine,
77,02 EUR od dana 02. prosinca 2009. godine,
134,33 EUR od dana 02. prosinca 2010. godine,
19,91 EUR od dana 15. travnja 2011. godine,
359,76 EUR od dana 17. svibnja 2011. godine,
187,84 EUR od dana 03. kolovoza 2011. godine,
25,86 EUR od dana 07. studenog 2011. godine,
102,91 EUR od dana 17. prosinca 2011. godine,
61,75 EUR od dana 14. siječnja 2012. godine,
216,84 EUR od dana 15. veljače 2012. godine,
225,41 EUR od dana 15. ožujka 2012. godine,
15,76 EUR od dana 18. svibnja 2012. godine,
192,73 EUR od dana 15. lipnja 2012. godine,
218,61 EUR od dana 13. srpnja 2012. godine,
219,36 EUR od dana 14. kolovoza 2012. godine,
225,35 EUR od dana 14. rujna 2012. godine,
225,83 EUR od dana 16. listopada 2012. godine,
226,74 EUR od dana 16. studenog 2012. godine,
226,21 EUR od dana 14. prosinca 2012. godine,
220,67 EUR od dana 15. siječnja 2013. godine,
35,42 EUR od dana 18. veljače 2013. godine,
88,25 EUR od dana 16. ožujka 2013. godine,
61,51 EUR od dana 17. travnja 2013. godine,
188,41 EUR od dana 18. svibnja 2013. godine,
127,30 EUR od dana 18. lipnja 2013. godine,
112,45 EUR od dana 22. srpnja 2013. godine,
19,51 EUR od dana 26. kolovoza 2013. godine,
89,35 EUR od dana 18. rujna 2013. godine,
19,69 EUR od dana 09. studenog 2013. godine,
308,48 EUR od dana 13. prosinca 2013. godine,
544,92 EUR od dana 20. ožujka 2014. godine,
135,41 EUR od dana 15. travnja 2014. godine,
94,48 EUR od dana 15. svibnja 2014. godine,
105,45 EUR od dana 17. lipnja 2014. godine,
304,44 EUR od dana 16. srpnja 2014. godine,
34,66 EUR od dana 15. rujna 2014. godine,
209,18 EUR od dana 17. listopada 2014. godine,

108,59 EUR od dana 14. studenog 2014. godine,
100,74 EUR od dana 12. prosinca 2014. godine,
211,67 EUR od dana 16. siječnja 2015. godine,
102,12 EUR od dana 13. veljače 2015. godine,
2,91 EUR od dana 12. ožujka 2015. godine,
18,91 EUR od dana 15. travnja 2015. godine,
132,11 EUR od dana 15. svibnja 2015. godine,
98,68 EUR od dana 15. lipnja 2015. godine,
123,86 EUR od dana 17. srpnja 2015. godine,
124,47 EUR od dana 17. kolovoza 2015. godine,
124,24 EUR od dana 15. rujna 2015. godine,

II. Nalaže se tuženiku Hrvatska poštanska banka d.d. sa sjedištem u Zagrebu, Jurišićeva ulica 4, OIB: 87939104217, da tužitelju Ivici Sekovaniću iz Brezničkog Huma, Šćepanje 12A, OIB: 63565763628, nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.896,00 EUR (tisuću osamsto devedeset šest eura) s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana donošenja ove presude, 25. svibnja 2026. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, a to je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine u roku od 15 dana, dok se preostali dio tužiteljevog zahtjeva za naknadu parničnog troška od 146,00 EUR odbija.

III. Zahtjev tuženika za naknadu parničnih troškova odbija se u cijelosti.

r i j e š i o j e

Utvrđuje se da je tužba u podnesku tužitelja od 15. svibnja 2016. povučena u dijelu kojim je prethodno postavljeni tužbeni zahtjev iz tužbe smanjen sa iznosa od 10.031,76 EUR (75.584,26 kn) na iznos od 7.743,80 EUR, da je dakle tužba djelomično povučena za iznos od 2.557,96,00 EUR.

Obrazloženje

1. Tužitelj je 14. svibnja 2022. podnio tužbu protiv prednika tuženika Nova hrvatska banka d.d. koji je pravni slijednik Volksbank d.d. radi isplate novčanog iznosa koji je prema navodima tužbe više platio tuženiku zbog primjene ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF sadržane u Ugovoru o kreditu sklopljenim s prednikom tuženika Volksbank d.d. za koje u tužbi tvrdi da su ništetne. Tijekom postupka je kod tuženika došlo do statusnih promjena, Sperbank d.d. je preuzela Nova Hrvatska banka d.d. Zagreb, a istu je nakon toga preuzela Hrvatska poštanska banka d.d. i time postala tuženik u ovom postupku, a kao tuženika ga je tužitelj naznačio na pripremnom ročištu održanom 10. ožujka 2025. U tužbi navodi da je tuženik jedna od banaka obuhvaćena pravomoćnim presudama donesenima u postupcima povodom tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava koji su se vodili pred Trgovačkim sudom u Zagrebu. Pravomoćnom presudom Visokog trgovačkog suda RH pod poslovnim brojem: PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014. je između ostalog, potvrđena presuda Trgovačkog suda u

Zagrebu poslovni broj: P-1401/12 od 4. srpnja 2013. u dijelu toč. 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke kojom se utvrđuje da je, između ostalih, ovdje tuženik, u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008. godine povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita tako što je u potrošačkim ugovorima o kreditima koristio nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena promjenjiva kamatna stopa u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a koja je ništetna. Stav Visokog trgovačkog suda RH da je ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi ništetna potvrđen je i odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske pod poslovnim brojem: Revt 249/14 od 9. travnja 2015. Nadalje, pravomoćnom presudom Visokog trgovačkog suda RH pod poslovnim brojem: PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. je u točki I. izreke odbijena žalba, između ostalih, i tuženika, i potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem: P-1401/12 od 4. srpnja 2013., u dijelu točke 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke kojom se utvrđuje da je, između ostalih, ovdje tuženik, u razdoblju od 1. lipnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja ni u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa da je time postupao suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/13) i to člancima 81., 82., i 90., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07, 79/09, 89/09 i 133/09) i to člancima 96. i 97. te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima. Naprijed citiranim pravomoćnim presudama je povodom tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava u bitnom utvrđeno da su odredbe potrošačkih ugovora – ugovora o kreditu koje je sastavljao tuženik i nudio ga potrošačima u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008., kojima se ugovarala promjenjiva kamatna stopa sukladno odluci banke i kojima je ugovorena valutna klauzula na način da je glavnica vezana za švicarski franak (dalje CHF), ništetne. U pogledu zastare, ovdje valja svakako istaknuti i pravno shvaćanje sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 30. siječnja 2020. i Objedinjeno pravno shvaćanje o početku tijeka zastare u slučaju restitucijskih zahtjeva kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi u CHF od 31. siječnja 2022. godine. Tužitelj je 11. veljače 2008. godine s tuženikom sklopilo Ugovor o kreditu br. 312425 i osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koje su upisane u zemljišnim knjigama u svojstvu korisnika kredita, kojim se tuženik obvezao tužitelju, za potrebe dovršenja kuće u Šćepnju, staviti na raspolaganje iznos u kunama koji odgovara protuvrijednosti 101.000,00 CHF po srednjem tečaju tuženika na dan puštanja kredita u tečaj. Dakle, odredbom Ugovora o kreditu ugovoreno je ovlaštenje tuženika da izvrši promjene ugovorene kamatne stope, kao i način obračuna i naplate u skladu s važećim odlukama Banke, no ne postoji nikakva ugovorena formula niti su određena razdoblja u kojima se pomoću te formule kamata izračunava i na temelju toga mijenja, odnosno niti su ugovorom određeni, a niti tužitelju na bilo koji način predloženi i objašnjeni način i kriteriji promjene ugovorene kamatne stope. O predmetnoj odredbi se nije posebno pregovaralo te tužitelju nisu na jasan i razumljiv način pružene sve potrebne informacije za donošenje informirane odluke. Tako je tužitelju više puta promijenjena kamatna stopa temeljem Odluka tuženika, a što je vidljivo iz razlike u visinama anuiteta, ali tužitelj ovom tužbom

potražuje isplatu radi više uplaćenih iznosa s osnove valutne klauzule. Imajući u vidu pravomoćne sudske odluke citirane u točki I ove tužbe, Ugovor koji su stranke sklopile, a koji se dostavlja kao dokaz ovoj tužbi, opterećen je ništetnim ugovornim odredbama, obzirom je tuženik u isti jednostrano ugradio nepoštenu odredbu kojom je ugovorena valutna klauzula uz koju je vezan švicarski franak. Obzirom da odredba iz čl. 502.c. Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP) propisuje da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati, jasno je kako je naslovni sud vezan za utvrđenja iz pravomoćnih presuda na koje se tužitelj u ovoj tužbi poziva. Odredbe iz čl. 323. Zakona o obveznim odnosima propisuje da je u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Tužitelj ima pravo da mu tuženik vrati ono što je primio na temelju ništetnih ugovornih odredaba. Posljedice nepoštenih ugovornih odredaba iz navedenog Ugovora bile su za obitelj tužitelja zastrašujuće budući je tečaj CHF-a u odnosu na HRK u vrijeme vraćanja kredita znatno rastao te da je tuženik, uz to što je rastao tečaj paralelno donosio Odluke kojom je povećavao kamatne stope, obzirom da si je tuženik osigurao takvo pravo nepoštenom i ništetnom ugovornom. Tužitelj je za potrebe ovog postupka samostalno obračunao iznos preplate po kreditu s osnova promjene tečaja CHF, međutim, u slučaju da tuženik osporava visinu tužbenog zahtjeva, predlaže da sud u nastavku postupka provede vještačenje po vještaku financijske struke koji će uzeti u obzir činjenicu ništetnosti ugovornih odredaba koje se odnose na valutnu klauzulu. Slijedom svega navedenog tužitelj podnosi ovu tužbu te predlaže da sud usvoji postavljeni tužbeni zahtjev.

2. Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da su tužba i tužbeni zahtjev neosnovani jer je potraživanje tužitelja u zastari, tvrdjenja iz Parnice Potrošač nisu primjenjiva na ugovorni odnos koji je predmet tužbe, sve i kada bi presuda iz Parnice Potrošač bila primjenjiva, niti tada nema mjesta izravnoj primjeni Presude VTS-a i automatskoj vezanosti ovog suda utvrđenjima iz Presude VTS-a, ugovorne odredbe ugovora o kreditu koje su obuhvaćene ovom tužbom za ništetnost nisu utvrđene ništetnima u Parnici Potrošač, ugovorna odredba o valutnoj klauzuli ne uzrokuje, protivno načelu savjesnosti i poštenja, značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (članak 96. ZPP). Tužitelj je predmetni parnični postupak pokrenuo tek 16.5 2022. pa tuženik prigovara zastari utuženih iznosa sukladno Zakonu o obveznim odnosima. Ako bi se postupak pravno kvalificirao kao postupak radi stjecanja bez osnove, kad bi se zbog utvrđivanja ništetnosti utvrdilo da se doista radi o stjecanju bez osnove, zastarni rok je 5 godina od dana sklapanja ništavog pravnog posla, kako je stajalište izraženo i u sudskoj praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske u presudi VSRH Rev x 183/2011. Obzirom da je tužitelj tužbu podnio tek 2001. osnovan je prigovor zastare potraživanja s osnova stečenog bez osnove, jer je protekao rok od pet godina u smislu odredbe čl. 371 ZOO od sklapanja spornog ugovora i kada se u smislu odredbe čl. 361. st. 1 ZOO uzima da je zastarijevanje počelo teći. Uzevši u obzir datum sklapanja Ugovora o kreditu određeni dio potraživanja iz tužbe bio bi pod zastarom budući da petogodišnji zastarni rok počinje teći od dana

sklapanja ugovora o kreditu. Ako bi se postupak pravno kvalificirao kao postupak radi naknade štete, primjenjivao bi se zastarni rok iz članka 376. Zakona o obveznim odnosima koji propisuje da tražbina naknade štete zastarijeva za tri godine otkad je oštećenik doznao za štetu i za osobu koja je štetu učinila, a u svakom slučaju za pet godina otkad je šteta nastala. S obzirom da je u predmetnom Ugovoru o kreditu sadržana odredba koja je tužitelju navodno prouzročila štetu, očito je da je subjektivni trogodišnji i objektivni petogodišnji rok za veliku većinu pojedinačnih mjesečnih iznosa protekao. Ako bi se postupak pravno kvalificirao kao postupak radi povrata mjesečnih anuiteta, primjenjivao bi se zastarni rok iz članka 372. ZOO-a, koji propisuje da tražbine povremenih davanja zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja. Kod Ugovora o kreditu radilo se o iznosima koji su plaćeni tuženiku kao anuiteti, stoga sukladno članku 372. ZOO-a, tražbine povremenih davanja, u što se izričito uključene i tražbine anuiteta zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakoga pojedinog davanja. Slijedom navedenog, bilo bi nedopustivo da, primjerice, takve tražbine tuženika prema tužitelju zastarijevaju za tri godine, ali da tražbina tužitelja za povrat istoga zastarijeva u duljem roku. Utvrđenja iz Parnice Potrošač ne mogu se primijeniti na konkretan predmet budući da je u toj parnici utvrđivana tek apstraktna pravna zaštita, čiji učinci se ne mogu neposredno primijeniti na pojedini ugovorni odnos, nego se u tom odnosu tek treba izvesti dokazivanje na okolnost jesu li utvrđenja iz Parnice Potrošač i na koji način primjenjiva u pojedinačnom slučaju. Stoga, u individualnom sporu je zadatak suda utvrditi primjenjuje li se i u kojoj mjeri načelo zaštite apstraktnog potrošača, onako kako je utvrđeno u kolektivnoj parnici i na konkretnog potrošača u pojedinačnoj parnici. Nije pravno osnovano niti životno logično da se, primjera radi, diplomirani ekonomist s iskustvom rada u financijskom sektoru ili odvjetnik koji se bavi sporovima iz kreditnih odnosa, a koji bi bili korisnici kredita koji po svojim osnovnim obilježjima odgovaraju kreditima koji su bili predmet Parnice Tužitelj se kao potrošač poziva na utvrđenja iz Presude VTS-a tvrdeći da mu odredbe o valutnoj klauzuli ili promjenjivoj kamatnoj stopi nisu bile razumljive. Takav hipotetski potrošač, iako sklapa ugovor za svrhu koja je izvan njegove profesionalne djelatnosti, potrošački ugovor, nije zato lišen znanja i iskustva cjelokupnog znanja i iskustva koje je stekao radeći u struci. Načelo zaštite potrošača i njenih dosega potrebno je promotriti kritički, dakle, u svakom pojedinom sporu je potrebno dokazati postojanje svih onih pretpostavki na kojima je zasnovana Presuda VTS-a, a posebno vodeći se uputom VSRH u rješenju broj RevT-575/16 od 3. listopada 2017. Nije sporno da je člankom 1. Ugovora određeno da se iznos isplaćuje u valuti CHF u kunsnoj protuvrijednosti po kupovnom tečaju za devize tuženika važećem na dan korištenja kredita, da je člankom određen način otplate mjesečnih anuiteta u kunama po prodajnom tečaju kreditora važećem na dan dospjeća. Sve i kada bi presuda iz Parnice Potrošač bila primjenjiva, niti tada nema mjesta izravnoj i analognoj primjeni Presude VTS-a i automatskoj vezanosti ovog suda utvrđenjima iz Presude VTS-a već je dužan u svakom pojedinom slučaju ocijeniti sve relevantne okolnosti ugovornog odnosa, a i ugovorne odredbe ugovora o kreditu koje su obuhvaćene ovom tužbom za nišetnost nisu utvrđene nišetnima u Parnici Potrošač. Tužbeni zahtjev je postavljen na isplatu, a utemeljen na tvrdnji o nišetnosti odredba kojim je ugovorena vezanost glavnice uz valutu CHF. Osnovanost svojeg zahtjeva tužitelj opravdava utvrđenjima iz Parnice Potrošač te svoje tvrdnje nije potkrijepio a niti jednim dokazom. Prilikom iznošenja tvrdnji o nišetnosti spornih odredbi Ugovora o kreditu tužitelj se uzgredno pozvao na odredbe materijalnog prava čiju primjenjivost na konkretan spor nije obrazložio, a kamoli dokazao, pri čemu tuženik smatra kako to nije niti mogao učiniti s obzirom na tužiteljevo evidentno zanemarivanje relevantnih činjeničnih okolnosti ovog

ugovornog odnosa na koje se pravo ima primijeniti. S druge strane, netočno je da je po Ugovoru o kreditu kamatna stopa promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tuženika te da tužitelj i tuženik prije i tijekom zaključenja nisu pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktno parametre i metodu izračuna parametara promjenjivosti kamate stope. U čl. 4.1. jasno je navedeno da je kamatna stopa „promjenjiva, vezana uz tromjesečni LIBOR za CHF uvećan za troškove pribavljanja sredstava i kamatnu maržu Banke. Tužitelju je stoga potpisom predmetnog Ugovora moglo i moralo biti jasno da kamatu čini vrijednost tromjesečnog LIBORA, što je podatak dostupan svima, ne samo tuženiku, vrijednost promjene troška pribavljanja sredstava i kamatna marža koji su utvrđeni Odlukom o kamatama i naknadama kreditora. Ugovorna odredba o valutnoj klauzuli ne uzrokuje, protivno načelu savjesnosti i poštenja, značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (članak 96. ZZP). Već samim pregledom Ugovora moguće je zaključiti da su ispunjene dvije pretpostavke, jasna i lako uočljiva odredba. Člankom 1. Ugovora jasno je propisano da je iznos odobrenog kredita 101.000,00 CHF te da će isti biti plasiran tužitelju u kunsjoj protuvrijednosti. Također, odredbama članka 7.1. predviđeno je da će se mjesečni anuiteti plaćati uplatom dužnog iznosa u kunsjoj protuvrijednosti, po prodajnom tečaju za valutu Ugovora prema tečajnoj listi Kreditora na dan dospijeca. Navedene odredbe jasno su koncipirane Ugovorom te unesene u Ugovor na lako uočljivim mjestima, bez ikakvih dodatnih uvjeta predviđenih posebnim odredbama napisanim manjim slovima ili umetnutim u fusnotu Ugovora. Što se tiče razumljivosti valutne klauzule, tuženik ukazuje da je tužitelj prethodno sklapanju Ugovora, kao savjesna ugovorna strana, sam bio dužan informirati se o valutnoj klauzuli i eventualnim posljedicama koje ona može imati po njegova prava i obaveze iz Ugovora. Također, prethodno sklapanju Ugovora tužitelj je od strane raspoloživih službenika tuženika u svakom momentu mogao zatražiti sve dodatne informacije i pojašnjenja vezana za valutnu klauzulu i njen učinak na odnos ugovornih strana. Činjenicu da je tužitelj u vrijeme sklapanja Ugovora bio informiran, odnosno upoznat s promjenjivošću tečaja CHF i rizicima nevoljnog tečaja, izričito je potvrdio i sam tuženik, temeljem izjave iz članka 9.15. i 9.16. Ugovora, koje glase: „Korisnik kredita izričito izjavljuje da je spreman platiti sve iznose, koji bi eventualno mogli nastati uslijed fluktuacija u tečaju i to posredstvom dodatnih uplata ili kratkoročnim osiguranjem odgovarajućih instrumenata osiguranja Kreditoru.“ „Korisnik kredita svojim potpisom potvrđuje da su mu izričito objašnjeni posebni rizici koji su vezani uz navedeno financiranje u stranoj valuti, a što se prije svega odnosi na otvoreni tečajni rizik i to u pogledu njegove obveze vraćanja kredita.“ Nadalje, odredbama 9.17. i 9.18. Ugovora o kreditu regulirana je mogućnost tužitelja da postavi zahtjev za konverzijom iz valutne klauzule CHF u valutnu klauzulu EUR. Drugim riječima, Ugovor o kreditu sadržavao je mehanizam kojim se tužitelj mogao poslužiti u slučaju da je smatrao da je valutna klauzula u CHF prouzrokovala, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, znatnu neravnopravnost u pravima i obvezama stranaka na njegovu štetu. Također, prethodno sklapanju Ugovora tužitelj je od strane raspoloživih službenika tuženika u svakom momentu mogao zatražiti sve dodatne informacije i pojašnjenja vezana za valutnu klauzulu i njen učinak na odnos ugovornih strana. VTS je presudom obuhvatio samo jednu fazu predugovornog stadija u kojem je pojedina banka komunicirala sa svim potencijalnim potrošačima, odnosno fazu reklamiranja i oglašavanja. Međutim, izreka presude kao relevantno navodi i vrijeme pregovora i vrijeme zaključenja, ali bez obrazloženja na kojim činjenicama se potonje temelji. Informacije koje je tuženik objavljivao u marketinške svrhe prije ili prilikom sklapanja ugovora, reklamni katalozi, oglasi u tiskanim medijima, radio i televizijsko oglašavanje, a koje nisu sadržane u ugovoru, ne

mogu utjecati na jasnoću ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli, već eventualno mogu za posljedicu imati mane volje. Slijedom navedenog, kako je u konkretnom slučaju sporna odredba Ugovora o kreditu za tužitelja jasna, lako uočljiva i razumljiva, sukladno odredbama članka 99. ZPP-a ocjena poštenosti ove odredbe prema kriterijima iz članka 96. ZPP-a nije dopuštena. Čak i pod pretpostavkom da sud utvrdi da jedan od uvjeta iz članka 99. ZPP-a nije ispunjen u konkretnom slučaju, te je osporavana odredba podložna ocjeni poštenosti iz članka 96. ZPP-a, tužitelj nije dokazao da je u konkretnom ugovornom odnosu tuženik postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja, odnosno da je nastala značajna neravnoteža u pravima na štetu tužitelja. Iako je teret dokaza ove činjenice na tužitelju, tuženik u ovom dijelu, ukazuje na okolnosti iz kojih proizlazi da tuženik, unatoč svojoj stručnosti i pažnji nije znao niti je mogao znati za buduća kretanja tečaja CHF. Naime, od 1999. do 2010. tečaj CHF-a u odnosu na EUR je i rastao i padao, od 2003. godine - 2008. tečaj CHF-a u odnosu na EUR uglavnom pada, i to bez značajnijih oscilacija, a značajnije promjene počele su tek u 2010., dakle, znatno nakon predmetnog razdoblja do 31.12.2008. godine, na koje se tužitelj poziva u tužbi, kada se poziva na utvrđenja iz u Parnice Potrošač. Daljnje kretanje tečaja CHF-a nakon 2010., i to aprecijaciju bez presedana, kao posljedicu svjetske ekonomske krize, nitko nije mogao predvidjeti, pa niti tuženik. Bilo kakvo predviđanje aprecijacije i informiranje potrošača o tome smatralo bi se krajnje špekulativnim postupanjem tuženika, ako ne i nezakonitim. Uz navedeno, bitno je napomenuti da u vrijeme sklapanja osporavanih ugovornih odredaba nije postojao niti jedan zakonski i podzakonski propis koji bi od tuženika zahtijevao određeni način postupanja pri sklapanju ugovora s valutnom klauzulom, odnosno da nisu postojali pravni okviri u kojima bi tuženik morao djelovati na području informiranja potrošača prije i u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu. Slijedom toga, očigledno je kako tuženik u ugovornom odnosu s tužiteljem nije postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja, te time prouzročio neravnotežu na štetu potrošača, o kojoj se okolnosti tuženik detaljnije očituje u nastavku. Da bi se određena ugovorna odredba mogla kvalificirati nepoštenom, takva odredba mora prouzročiti: nominalnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, koja mora biti značajna. Stoga, za ocjenu je li osporavana valutna klauzula prouzročila značajnu neravnotežu u pravima i obvezama na štetu potrošača bitno je odnos konkretnih ugovornih strana promatrati s razine nominalnih pozicija, vezanost valutne klauzule za tečaj CHF s jednakim rizikom promjene tečaja na štetu/u korist bilo koje od dvije ugovorne strane), a ne naknadno povećanih obveza jedne strane, ovdje tužitelja, potrošača, uslijed nepredvidivih i naglih promjena tečaja CHF. Činjenica da se tečaj CHF naknadno promijenio na štetu potrošača, ne može i ne smije biti relevantan za ocjenu nepoštenosti, a time i ništetnosti, primarno ugovorene valutne klauzule prema kojoj su kako tužitelj, tako i tuženik, imali jednake i ravnopravne startne, nominalne, pozicije. Nepobitna je činjenica da je tuženik, kao i sam tužitelj, bio izložen riziku valutne klauzule, odnosno svim posljedicama promjene tečaja CHF. Okolnost da je kretanje tečaja dovelo do promjene visine obveza na jednoj ugovornoj strani nikako ne može predstavljati razlog ništavosti takve odredbe, već okolnost koja hipotetski može dovesti do primjene drugih pravnih instituta, ako su ispunjene sve zakonske pretpostavke. Slijedom navedenog, pretpostavka neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja nije ispunjena u ovom slučaju. Uz navedeno, bitno je napomenuti da u vrijeme sklapanja osporavanih ugovora o kreditu nije postojao niti jedan zakonski ili podzakonski propis koji bi od tuženika zahtijevao određeni način postupanja pri sklapanju ugovora o kreditu, odnosno nisu postojali pravni okviri u kojima bi tuženik morao djelovati na području informiranja potrošača prije i u vrijeme

sklapanja ugovora o kreditu. Tuženik na kraju osobito naglašava ono što je već nekoliko puta naveo kroz ovaj odgovor na tužbu, a to je da tužitelj na kojem je teret dokazivanja osnovanosti njegovog tužbenog zahtjeva nije ponudio niti jedan dokaz kojim bi dokazao bilo koju od pretpostavki potrebnih. Tuženik prigovara načinu utvrđivanja utuženog iznosa na temelju samostalnog izračuna visine navodnog potraživanja, budući da spornu visinu tužbenog zahtjev može utvrditi samo vještačenjem po vještaku odgovarajuće struke, kao načinom dokazivanja spornih činjenica, a koje može odrediti isključivo neovisni i nepristrani sud u okviru parničnog postupka, a osporava i anticipiranu metodu kojom tužitelj navodno postavlja zahtjev na isplatu. U odnosu na visinu tužbenog zahtjeva, tuženik napominje da tužitelj nije dokazao niti osnovu svog tužbenog zahtjeva pa uopće nema mjesta raspravljanju o visini, stoga se tuženik protivi dokaznom prijedlogu za provođenje financijskog vještačenja. Tuženik u skladu s prethodnim navodima predlaže naslovnom sudu da odbije tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti i obveže tužitelja da naknadi tuženiku troškove parničnog postupka.

3. Nakon provedenog financijskog vještačenja u podnesku od 15. svibnja 2026. tužitelj je postavio svoj konačni tužbeni zahtjev za isplatu usklađen s Nalazom vještakinje kojim potražuje isplatu iznosa od 7.743,80 eura s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom, koji u odnosu na prethodni manji za 2.557,96 eura, pa je sud je rješenjem sadržanim u ovoj odluci utvrdio da je tužba djelomično povučena za navedeni iznos. Tuženik se nije protivio djelomičnom povlačenju tužbe.

4. U dokaznom postupku pročitana je dokumentacija u spisu predmeta: dokumentacija predana uz tužbu u omotnici (na stranicama 8-76 spisa), dokumentacija predana uz odgovor na tužbu (na stranicama 95-118 spisa), dokumentacija predana uz podnesak tuženika od 27. siječnja 2023. (na stranicama 124-136 spisa), provedeno je financijsko-knjigovodstveno vještačenje po stalnoj sudskoj vještakinji za ekonomiju, financije, računovodstvo i bankarstvo Danijeli Podbojec, pročitani su nalaz i mišljenje vještakinje Danijele Podbojec od 15. studenoga 2025. (na stranicama 160-178 spisa), dokumentacija predana uz podnesak vještakinje od 15. studenoga 2025. (na stranicama 179-199 spisa), dokumentacija predana uz podnesak tuženika od 26. siječnja 2026. (na stranicama 209-225 spisa) te je saslušan i tužitelj kao stranka u svrhu dokazivanja.

5. Predmet ovog spora je tužiteljev zahtjev za povrat stečenog bez osnove na temelju ugovorne odredbe iz Ugovora o kreditu sklopljenog s tuženikom o valutnoj kaluzuli u CHF. S obzirom na to da tužitelj ovom tužbom nije postavio i deklaratorni tužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnosti navedene ugovorne odredbi, sud je o pitanju ništetnosti ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF, a što je pretpostavka za odlučivanje o kondemnatornom tužbenom zahtjevu, odlučivao kao o prethodnom pitanju.

6. Između stranaka nije sporno:

- da je tužitelj kao korisnik kredita 11. veljače 2008. s tuženikom sklopio Ugovor o kreditu broj: 31425, kojim je tuženik kao kreditor i banka, tužitelju kao korisniku kredita, odobrio i stavio na raspolaganje kredit u iznosu od 101.000,00 CHF u kunsjoj protuvrijednosti obračunatoj po kupovnom tečaju za CHF tečajne liste banke na dan korištenja kredita,

- da ugovor sadrži odredbu o valutnoj klauzuli u CHF,
- da su zbog promjene tečaja CHF anuiteti kredita znatno porasli tijekom otplate,
- da je 21. ožujka 2016. sklopljen Dodatak Ugovora o kreditu kojim su odredbe iz Ugovora izmijenjene u pogledu valute obveze, redovne kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita,

7. Sporno je između stranaka da li je nastupila zastara tražbine, da li tužitelj ima pravnog interesa za podnošenje predmetne tužbe te da li je pitanje vraćanja iznosa koje traži tužitelj riješeno temeljem Dodatka sklopljenim između stranaka sukladno ZIDZPK. Sporno je i to da li su ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi nišetne.

8. Cijeneći rezultate provedenog postupka, kako cjelokupnog, tako i svakog pojedinačno, a na osnovi odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku (Službeni list SFRJ br. 4/1977, 36/1977, 36/1980, 6/1980, 69/1982, 43/1982, 58/1984, 74/1987, 57/1989, 20/1990, 27/1990, 35/1991, Narodne novine br. 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022, 155/2023 i 146/2025, dalje u tekstu: ZPP), sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužitelja osnovan u cijelosti.

9. Prema čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva nišetan je, a prema čl. 324. st. 1. tog zakona, nišetnost neke odredbe ugovora ne povlači nišetnost ugovora ako on može opstati bez nišetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen. Prema čl. 323. st. 1. tog zakona u slučaju nišetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje.

10. Sud smatra da u ovom slučaju ugovor može opstati i bez nišetne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF, jer ako se ne primjeni valutna klauzula u CHF, anuiteti kredita se izračunavaju u kunama, a i odlukama donesenima u kolektivnom sporu, kojima je ovaj sud vezan su utvrđene nišetnima samo ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi.

11. Spor proizlazi iz prethodno navedenog ugovora o kreditu koji su 11. veljače 2008. zaključili tuženik kao davatelj kredita i tužitelj kao korisnik kredita, a tužitelj ga je s tuženikom sklopio kao fizička osoba, potrošač, pa je isti u tom pravnom poslu potrošač te se u rješavanju istoga trebaju primijeniti i mjerodavne odredbe Zakona o zaštiti potrošača, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja ugovora (NN 79/2007). Prema čl. 96. st. 1. ZPP-a ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a prema st. 2. tog članaka smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca. Odredbom čl. 98. ZPP-a propisano je da će se prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzimat će se u obzir narav robe ili

usluge koja predstavlja predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, s obzirom na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor, a odredba čl. 102. st. 1. ZZP-a propisuje da je nepoštena ugovorna odredba nišetna. Prema st. 2. tog članaka nišetnost pojedine odredbe ugovora ne povlači nišetnost i samog ugovora ako on može opstati bez nišetne odredbe.

12. O nišetnosti ugovornih odredba o promjenjivim kamatnim stopama u ugovorima o potrošačkom kreditu već su pravomoćno odlučili sudovi u sporu vođenom po kolektivnoj tužbi potrošača. Predmet kolektivnog spora koji se vodio pred Trgovačkim sudom u Zagrebu između "Potrošača" – Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača i osam banaka (P-1401/12) bila je zaštita potrošača od korištenja ugovornih odredbi o kojima se nije pojedinačno pregovaralo i to: odredbe o valutnoj klauzuli prema kojoj je glavnica vezana uz CHF i odredbe kojom je ugovorena redovna kamata promjenjiva čije je stopa tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom kreditora.

13. Presudom od 4. srpnja 2014. Trgovački sud u Zagrebu je, ocijenivši ih netransparentnima i nepoštenima, utvrdio nišetnost ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli i nišetnost ugovornih odredbi o kamatnoj stopi promjenjivoj na osnovi jednostrane odluke banke u ugovorima o potrošačkom kreditiranju te je naložen prekid navedenog postupanja. Presudom Visokog trgovačkog suda od 13. lipnja 2014. (PŽ-7129/13) potvrđena je prvostupanjska presuda u dijelu kojim je utvrđena povreda kolektivnih interesa i prava koji se odnose na nišetnost promjenjive kamatne stope. U odnosu na zahtjev za utvrđenje nišetnosti valutne klauzule u CHF, prvostupanjska presuda je preinačena i tužbeni zahtjev je odbijen. Pravna shvaćanja Visokog trgovačkog suda o nišetnosti ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope kao i ona o valjanosti valutne klauzule podržao je Vrhovni sud Republike Hrvatske koji je presudom od 9. travnja 2015. (Revt-249/14) odbio revizije stranaka. Nakon što je odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske U-III/2521/2015 i dr. od 13. prosinca 2016. djelomično usvojena ustavna tužba "Potrošača" te je ukinuta presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske Revt-249/14 u dijelu kojim je odbijena revizija "Potrošača" protiv pravomoćne presude kojom je odbijen zahtjev koji se odnosi na poštenost valutne klauzule, Vrhovni je sud ukinuo presudu Visokog trgovačkog suda od 13. lipnja 2014. u dijelu koji se odnosi na valutnu klauzulu te je predmet vraćen na ponovljeni žalbeni postupak Visokom trgovačkom sudu. Presudom od 14. lipnja 2018. (PŽ-6632/17), Visoki trgovački sud je, u ponovljenom postupku, potvrdio prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je sud utvrdio da je svaki pojedini tuženik povrijedio kolektivne interese potrošača korištenjem ugovornih odredaba kojima je otplatu glavnice kredita vezao uz švicarski franak o kojima se nije pojedinačno pregovaralo, a da prije zaključenja, u vrijeme zaključenja i u svezi zaključenja predmetnih ugovora nije potrošače u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, to je, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača te im naložio prekinuti s korištenjem tih odredaba i zabranio im korištenje takvih i sličnih ugovornih odredaba ubuduće. Presudom od 3. rujna 2019. (Rev-2221/18) Vrhovni sud Republike Hrvatske je odbio reviziju kreditora protiv dijela presude Visokog trgovačkog suda kojim je potvrđena nepoštenost i nišetnost ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu upućujući pritom na razloge iz drugostupanjske presude. Dakle spor kolektivne pravne zaštite pravomoćno je okončan i to na način da

su konačno obje sporne ugovorne odredbe i to odredba o jednostrano promjenjivoj kamati kao i odredba o valuti švicarski franak utvrđene nepoštenim i ništetnim.

14. U odnosu na tvrdnju tuženika da se navedene presude ne mogu primjenjivati jednako na sve potrošače, već od slučaja do slučaja nakon utvrđenja prave volje ugovornih strana i utvrđenja informiranosti primatelja kredita o svim parametrima eventualnih rizika, treba reći da se prema odredbi čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz odluke poslovni broj: 24 P-47/19-10. U tom će slučaju sud biti vezan uz ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na nj pozvati, a upravo na ta utvrđenja se tužitelj i poziva u tužbi. Što se tiče pravnih učinaka presude donesene po kolektivnoj tužbi treba reći i to da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku iz 2011. godine („Narodne novine“ br. 57/11.), kojima je propisana mogućnost podnošenja kolektivne tužbe, dodan, među ostalim, i članak 502.c. Ova odredba je regulirala da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ZPP-a (kolektivna tužba) da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. S obzirom na to da je u praksi sudova bilo prijepora u vezi tumačenja odnosi li se ova odredba samo na parnične postupke koji su pokrenuti tužbom radi naknade štete ili je moguća primjena i u parničnim postupcima pokrenutim radi isplate po drugim osnovama (primjerice, stjecanja bez osnove) zakonodavac je posljednjim izmjenama i dopunama ZPP-a („Narodne novine“ br. 70/19.) intervenirao u sadržaj članka 502.c na način da je sada izričito navedeno da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz postupaka po kolektivnoj tužbi. Pojedini potrošači, a kada sud utvrdi postojanje određene povrede propisa o zaštiti potrošača, u postupku individualne pravne zaštite, radi naknade štete, izmjene ugovora ili slično, mogu se pozivati na sadržaj odluke iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava. Na taj način proširene su subjektivne granice pravomoćnosti, jer osuđujuća presuda iz postupka zaštite kolektivnih interesa u postupcima individualne pravne zaštite koju pokrene potrošač obvezuje ostale sudove, pa je tako i ovaj sud. I prema odredbi čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/14, 110/15 i 14/19), odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. st. 1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ovoga Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

15. Kako se u konkretnom slučaju tužitelj poziva upravo na pravno utvrđenje iz rečene presude kojom je utvrđeno da je tuženik povrijedio prava tužitelja kao potrošača i ujedno korisnika kredita, a u kojima je koristio ništetne i nepoštene ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i klauzuli CHF, nepotrebno je analizirati tvrdnje tuženika o tome da su te ugovorne osobe jasne i dovoljno uočljive te da su potrošači, pa tako i tužitelj bili u dovoljnoj mjeri informirani o promjeni kamatne stope o kriterijima i parametrima koji su utjecali na takvu promjenu te o rizicima sklapanja ugovora o kreditu s valutnom klauzulom CHF, kao i tvrdnje da tim odredbama nije uspostavljena značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana te da korisnik kredita glede toga nije bio u zabludi, uz okolnost da je Trgovački sud u Zagrebu u navedenoj

odluci takve odredbe ugovora, odnosno takvu praksu u ugovorima o kreditu utvrdio ništetnima.

16. Potrošač je slabija stranka, jer ugovor ne ulazi u područje njegove profesionalne djelatnosti i u podređenom je položaju u odnosu na prodavatelja/pružatelja usluga. Podređenost proizlazi iz njegove (ne)informiranosti i nemogućnosti pregovaranja o uvjetima koje je prethodno sastavio prodavatelj robe (pružatelj usluga), a na čiji sadržaj potrošač ne može utjecati. Upravo taj podređeni položaj dovodi do toga da potrošač pristane ne uvjete koje je trgovac prethodno sastavio bez mogućnosti utjecaja na njihov sadržaj. Pritom je nevažno koliko je znanje ili iskustvo pojedinog potrošača, jer se u smislu zaštite prava potrošača koji su korisnici kredita, na jednak način trebaju tretirati potrošač koji je pravnik ili ekonomski stručnjak i učitelj ili liječnik. Prema praksi ES-a na temelju većeg znanja i iskustva određenog potrošača takvu se osobu ne isključuje kao „potrošača” u smislu Direktive jer je odlučan njegov podređeni položaj. Neovisno o tome je li korisnik kredita liječnik, učitelj ili ekonomist, nitko od njih nema mogućnost pregovaranja o općim uvjetima banke koji se primjenjuju ne kredite koje sklapaju pa svi oni, neovisno o pojedinačnim razlikama u znanju i iskustvu, dijele u odnosu na banku jednaki podređeni položaj. Također nije odlučna niti okolnost, koja je svrha sklapanja ugovora, je li to kupnja automobila ili jedine nekretnine za stambeno zbrinjavanje ili treće nekretnine za odmor. Zaštita od nepoštenih ugovornih uvjeta kako je postavlja Direktiva 93/13 ne dozvoljava razlikovanje potrošača po kriteriju nužnosti sklapanja ugovora. Dok god fizička osoba sklapa s trgovcem ugovor koji izlazi iz okvira njezine poslovne djelatnosti, riječ je o potrošačkom ugovoru, a gospodarska svrha ugovora, kao niti njegova financijska vrijednost nisu odlučne.

17. Valutna klauzula je zakonom dopuštena, ali ista ipak može biti utvrđena nepoštenom i slijedom toga ništetnom, ako nije bila transparentna, a pravomoćnom presudom donesenom u kolektivnom sporu je presuđeno da nije bila transparentna, što je na temelju provedenih dokaza utvrđeno i u ovom postupku. S obzirom na to da se prema praksi ES-a odredbe o tečajnom riziku imaju smatrati odredbama koje definiraju glavni predmet ugovora, poštenost odredbi o tom riziku ne bi se mogla procjenjivati da je odredba transparentna. Kako su odredbe o valutnoj klauzuli uglavnom formalno jasno i razumljivo sastavljene, upravo zaključak o tome da prilikom sklapanja ugovora potrošaču nisu bili priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaja na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti osobito ukupnu cijenu svoje obveze, ocijenjeno je da nisu transparentne u materijalnom smislu, odnosno da u suštini nisu jasno i razumljivo sastavljane. To je otvorilo put mogućnosti da se testiraju na poštenje, odnosno na dobru vjeru i ravnotežu. Pritom je ES naglasio da zahtjev transparentnosti „treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem ugovorna odredba mora biti jasno i razumljivo sastavljena obvezuje financijske institucije da korisnicima kredita pruže dovoljno informacija kako bi potonji mogli donositi razborite i informirane odluke. U tom pogledu taj zahtjev znači da ugovornu odredbu o riziku promjene tečaja potrošač mora razumjeti na formalnoj i gramatičkoj razini, ali također u pogledu njezina konkretnog dosega, u smislu da prosječan potrošač, koji je uredno obaviješten i postupa s dužnom pažnjom i razboritošću, može ne samo znati za mogućnost deprecijacije nacionalne valute u odnosu na stranu valutu u kojoj je ugovor o kreditu sklopljen već i da može procijeniti potencijalno znatne gospodarske posljedice koje bi takva odredba mogla imati za njegove financijske obveze. U tom smislu je na nacionalnom sudu da, prilikom razmatranja okolnosti sklapanja ugovora,

provjeri jesu li potrošaču priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaja na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti osobito ukupnu cijenu svoga zajma. To, uz ostalo, uključuje informiranje o tome da snosi rizik od pada valute u kojoj ostvaruju dohodak, a što može ugroziti mogućnost vraćanja zajma s time da se pritom traži od pružatelja usluge da utvrdi moguće promjene tečaja i s tim povezane rizike zajma u stranoj valuti. Pritom nije dostatno da su odredbe samo gramatički razumljive nego i to da ekonomske posljedice te odredbe moraju biti jasne prosječnom potrošaču. Kad pročitati tekst ugovora, nije dovoljno da potrošač samo razumije da primjerice tečaj valute može varirati gore ili dolje, nego da stvarni učinci moraju biti jasni prosječnom potrošaču. Dakle, mora biti svjestan mogućnosti dizanja ili padanja vrijednosti strane valute; taj rizik promjene tečaja mora biti jasan i potrošač mora biti jasno upoznat s time da snosi financijski teret tog rizika i to bez ograničenja. Kad je riječ o transparentnosti ugovorne odredbe o tečajnom riziku, ES zahtijeva da se provjeri uključuju li informacije koje su pružene potrošaču barem utjecaj koji na rate ima znatna deprecijacija zakonskog sredstva plaćanja u državi članici u kojoj korisnik kredita ima prebivalište u odnosu na stranu valutu. Konkretno, korisnik kredita mora, s jedne strane, biti jasno obaviješten o činjenici da se, sklapajući ugovor o kreditu u stranoj valuti, izlaže tečajnom riziku koji će gospodarski teško moći snositi u slučaju pada vrijednosti valute u kojoj ostvaruje svoj dohodak u odnosu na stranu valutu u kojoj je nominiran zajam. S druge strane, pružatelj usluge, u ovom slučaju bankarska institucija, mora iznijeti moguće promjene deviznog tečaja i rizike svojstvene uzimanju zajma u stranoj valuti. Naposljetku, kao što je to pojašnjeno u dvadesetoj uvodnoj izjavi Direktive 93/13, potrošač mora imati stvarnu mogućnost upoznati se sa svim odredbama ugovora. Naime, pravodobna informacija pružena prije sklapanja ugovora o ugovornim odredbama i posljedicama navedenog sklapanja za potrošača je od temeljne važnosti kako bi donio odluku o tome hoće li se ugovorno vezati uz pružatelja usluge ili prodavatelja robe pristupajući odredbama koje je ovaj prethodno sastavio. Kad je riječ o transparentnosti ugovorne odredbe kojom se određuje promjenjiva kamatna stopa, odlučne informacije u svrhu ispitivanja koje nacionalni sud u tom pogledu mora provesti predstavljaju, s jedne strane, činjenica jesu li osnovne informacije o izračunu te stope lako dostupne svima koji su željeli ugovoriti kredit te, s druge strane, pružanje informacija o prošlim kretanjima indeksa na temelju kojeg se ta stopa izračunava.

18. Kao što je već rečeno odlukama donesenima u kolektivnom sporu, kojima je sud vezan u ovom postupku je već utvrđeno da navedena ugovorna odredba koju je i ovdje tuženik uključio u predmetni ugovor o kreditu nije bila transparentna, da se o njoj nije pojedinačno pregovaralo te da korisnici kredita nisu bili upozoreni na rizike povezane s valutom CHF koji Hrvatska narodna banka ne drži pod kontrolom te da je ta ugovorna odredba uzrokovala znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana.

19. U vezi s tim se napominje da je Republika Hrvatska postala članica Europske unije 1. srpnja 2013. te da se na pravne odnose i sporove proizašle iz potrošačkih ugovora, a koji su nastali prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, neposredno ne primjenjuje pravo Europske unije, ali u tim slučajevima postoji obveza hrvatskih sudova da tumače nacionalno pravo u duhu prava Europske unije i sveopće njene pravne stečevine (što uključuje uz ostalo i praksu suda Europske unije), na što se Republika Hrvatska obvezala sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a koji je u primjeni od 2005.

20. Tuženikov prigovor zastare također je neosnovan. Zastarni rok za potraživanja po osnovu stjecanja bez osnove je 5 godina, a teče od pravomoćnosti presude donesene u kolektivnom sporu. Kako se tužitelj poziva na presude Trgovačkog suda u Zagrebu, to je nakon pravomoćnosti presude P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., zastara potraživanja za preplaćene kamate nastupila 14. lipnja 2019. za sve banke, osim za Sberbank (Volksbank), za koju zastara preplaćenih kamata nastupa u lipnju 2023., dok zastara potraživanja preplaćenog tečaja CHF nastupa za svih 8 osuđenih banaka u lipnju 2023. Budući da je tužba u ovom predmetu zaprimljena 14. lipnja 2022., to nije nastupila zastara potraživanja vezana uz povrat stečenog bez osnova na temelju primjene ništetnih ugovornih odredaba kojima je u spornom ugovoru o kreditu ugovorena valutna klauzula uz koju je vezana glavnica švicarski franak, budući da je ništetnost takvih ugovornih odredaba utvrđena presudom Visokog trgovačkog suda RH broj PŽ-6632/17-10 od 14.6.2018. Napominje se i da je Vrhovni sud Republike Hrvatske u presudi Rev-2245/17 od 20. ožujka 2018. odlučujući o izvanrednoj reviziji, zauzeo pravno shvaćanje prema kojem pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare na temelju čl. 241. ZOO-a, a zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe. Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske je na sjednici Odjela 30. siječnja 2020. donio pravno shvaćanje o tome kada počinje teći zastrani rok kod restitucijskog zahtjeva, a to je zahtjev prema kojemu su stranke dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora. Taj rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Tim pravnim shvaćanjem je pomaknut trenutak početka tijeka zastare za zahtijevanje povrata ispunjenog i to u korist stranke koje je ispunila ništetni ugovor. Prema tom shvaćanju zastara počinje teći od trenutka pravomoćnosti odluke kojom je utvrđena ništetnost ugovora, a ne od trenutka ispunjenja obveze ništetnog ugovora. Pravno shvaćanje služi ustaljenju i ujednačavanju sudske prakse. Ono je obvezno za sve suce Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Po prirodi stvari, odnosno snagom autoriteta najvišeg suda u Republici Hrvatskoj, pravno je shvaćanje važno i za sve ostale suce u građanskoj grani suđenja. Prema recentnoj praksi ES-a u tom smislu, pravno uređenje zastare restitucijskih učinaka u Hrvatskoj, kako po pitanju početka tijeka zastarnog roka tako i po pitanju njegova trajanja, usklađeno je s člankom 6. stavkom 1. Direktive 93/13. Sud europske unije u svojoj odluci navodi da se "pravu Unije ne protivi nacionalni propis koji, propisujući nezastarivost tužbe za utvrđenje ništavosti nepoštene odredbe iz ugovora sklopljenog između prodavatelja robe ili pružatelja usluge i potrošača, podvrgava roku zastare tužbu radi isticanja restitucijskih učinaka tog utvrđenja, pod uvjetom poštovanja načela ekvivalentnosti i djelotvornosti." S obzirom na to da je početak tijeka zastarnog roka za iznose plaćene na temelju nepoštene ugovorne odredbe od dana ispunjenja ništetnog ugovora, odnosno od dana sklapanja ugovora, u praksi ES-a ocijenjen protivnim EU pravu, novo tumačenje početka tijeka zastarnog roka u hrvatskoj sudskoj praksi (od dana utvrđenja ništetnosti odgovara) u cijelosti odgovara zahtjevima načela djelotvornosti zaštite potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi kako to zahtijeva Direktiva 93/13.

21. Pravna priroda spora jest stjecanje bez osnove s obzirom na to da su banke stekle određenu korist na temelju ništetnih odredbi. Što se tiče opsega vraćanja u obzir dolazi primjena čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015 i 29/2018 te u daljnjem tekstu: ZOO) u kojem je propisano da kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti

zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

22. Iz samog Ugovora o kredita koji je predmet ovog spora je razvidno da se radi o potrošačkom ugovoru sklopljenim s tužiteljem kao fizičkom osobom, da je namjena kredita dovršenje kuće u Šćepanju, a to proizlazi i iz iskaza tužitelja, dakle s tužiteljem kao potrošačem te da je isti sklopljen u obliku unaprijed formuliranoga standardnog ugovora sastavljenog od tuženika na koji tužitelj nije mogao utjecati. Iz provedenih dokaza dakle nedvojbeno proizlazi da je tužitelj predmetni ugovor s tuženikom sklopio kao potrošač, da je to dakle potrošački ugovor, a kao takav je tretiran i prilikom sklapanja Dodatka kojim je provedena konverzija. Nadalje, iz predmetnog ugovora o kreditu je nadalje razvidno da je ugovorena valutna klauzula u CHF, odnosno da su glavnica kredita i anuiteti vezani uz tu valutu, a iz Nalaza i mišljenja vještaka je razvidno da je tečaj CHF tijekom otplate kredita znatno porastao.

23. Tužitelj i tuženik su na okolnost da se predmetnom ugovoru pojedinačno pregovaralo te da je tužitelj prilikom sklapanja ugovora bio upozoren na rizike ugovaranja valutne klauzule u CHF predložili saslušanje tužitelja.

24. Tužitelj u svom iskazu navodi da je 2008. godine sklopio Ugovor o kreditu sa prednikom tužene banke, Volksbank d.d., a kredit im je trebao za gradnju obiteljske kuće u kojoj još uvijek živi sa članovima obitelji, da mu je u banci kao najpovoljniji ponuđen kredit sa valutnom klauzulom CHF, što je prihvatio jer je bilo rečeno da je to povoljno, a o odredbama ponuđenog mi ugovora nije moglo pregovarati, isti mu je dan na potpis po principu "uzmi li ostavi", da je početna rata kredita bilo oko 2.100,00 kuna, a postupno je sve više rasla te dosegla iznos od oko 3.400,00 kuna, pa je prihvatio ponuđenu konverziju, a daljnje smanjene rate otplaćuje na temelju sklopljenog dodatka ugovora kojim je provedena konverzija iz valute CHF u EUR, da je kredit redovito otplaćivao unatoč znatnom povećanju rata, da su im u banci ugovor pročitali i nešto objašnjavali ali više se ne sjeća da li je bio upozoren da ugovorena CHF valutna klauzula predstavlja rizik za njega, te da u vrijeme sklapanja ugovora nije imao obrt ni trgovačko društvo, a predmetnu nekretninu nije davao u najam ili zakup.

25. Na temelju tužitelja koji je prihvaćen kao vjerodostojan sud je utvrdio da je tužitelj s tuženikom sklopio predmetni ugovor o kreditu kojim mu je odobren stambeni kredit za dovršenje obiteljske kuće, da se o odredbama kredita nije pojedinačno pregovaralo, da mu je predmetni kredit od strane banke bio ponuđen kao najpovoljniji, da mu pojedine ugovorne odredbe nisu bile pojašnjene, da nije bio upozoren na rizike sklapanja ugovora sa valutnom klauzulom u CHF te da se početna rata kredita tijekom otplate kredita zbog povećanja tečaja CHF znatno povećala.

26. Ocjenom svih provedenih dokaza sud zaključuje da tužitelju od strane bankarskog službenika nije detaljno objašnjen predmetni kreditni odnos te da je tuženik propustio razjasniti tužitelju odredbe o valuti obveze, da dakle nije postupao u dobroj vjeri, odnosno nije dokazano da je tuženik informirao tužitelja kao potrošača u predugovornom stadiju sklapanja Ugovora o kreditu o spornoj ugovornoj odredbi za koje tužitelj tvrdi da je ništetne te rizicima promjene tečaja švicarskog franka.

27. S obzirom na to da je zbog primjene sporne ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli CHF o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo došlo do znatnog porasta anuiteta

i glavnice kredita, osobito nakon što je tečaj CHF, koji Hrvatska narodna banka za razliku od tečaj EUR-a ne drži pod kontrolom i koja je takozvana "valuta utočišta", što potrošači, korisnici kredita bez da su na to bili upozoreni nisu znali, a odlukama donesenima u kolektivnom sporu i na temelju dokaza provedenih u ovom postupku je utvrđeno da nisu, znatno porastao i skoro se izjednačio s tečajem EUR-a, time je, protivno stavu tuženika iznesenom u odgovoru na tužbu prouzročena značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana. Smatra se da nepoštena ugovorna odredba nikad nije bila ugovorena, stoga ne može imati učinak u odnosu na potrošača pa slijedom toga sudsko utvrđenje nepoštenosti takve odredbe mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da navedene odredbe nije bilo. Stoga ovaj sud kao i prethodno navedeni sudovi koji su sudili u kolektivnom sporu po tužbi potrošača, čijim odlukama je vezan, zaključuje da je ugovorna odredbe o valutnoj klauzuli u CHF u ovom slučaju ništetna. Proglašenjem ugovorne odredbe nepoštenom za potrošače nastaje subjektivno pravo na restituciju te potrošač ima pravo na punu restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora, neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba nepoštena. Slijedom svega navedenog sud zaključuje da predmetni Ugovor o kreditu egzistira i bez ništetne odredbe (presumpcija da nepoštene odredbe nisu nikad ni bile ugovorene), dakle bez obveze plaćanja anuiteta u kunskoj protuvrijednosti CHF obračunatih po kupovnom tečaju za CHF tuženika.

29. Okolnost da je ugovor solemniziran po javnom bilježniku ne dovodi u pitanje taj zaključak, jer su prethodno navedeni sudovi to imali u vidu kad su odlučili da su ugovorene odredbe o klauzuli CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi ništetne, a uloga javnog bilježnika u postupku solemnizacije ugovora pa tako i onih o kreditu, u smislu odredbi iz tih članaka ocijeniti je ako je to moguće, jesu li ugovorne stranke ovlaštene i sposobne poduzeti i sklopiti taj pravni posao, objasniti im smisao tog posla i uvjeriti se o postojanju njihove prave volje za sklapanje tog pravnog posla, a što su javni bilježnici koji su ovjeravali predmetne ugovore i činili.

30. S obzirom na djelomičnu ništetnost ugovornih odredaba predmetnog ugovora o kreditu, tužitelju pripada pravo na povrat onoga što je isplatio na temelju ništetne ugovorne odredbe, konkretno, povrat razlike između tečaja za valutu CHF primijenjenog kod otplate i onog u vrijeme isplate kredita 2005. Takvo pravo tužitelja proizlazi iz čl. 323. st. 1. u svezi s čl. 1111. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 155/23; dalje: ZOO).

31. U ovom slučaju je 21. ožujka 2016. sklopljen Dodatak ugovora o kreditu u skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15, dalje ZIDZPK), kojim je promijenjena ugovorena valutna klauzula u CHF u valutnu klauzulu u euru slijedom čega i to treba uzeti u obzir. U odredbi čl. 19.b. propisano je načelo konverzije kredita tako da konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

32. Iz Dodatka Ugovora o kreditu od 21. ožujka 2016. proizlazi da su stranke prihvatile konverziju te su stranke mijenjale odredbe iz osnovnog ugovora i to valutu kredita, kamatnu stopu i iznos neotplaćenog kredita te postigle sporazum o raspolaganju preplatom. Spomenuti Dodatak Ugovora o kreditu nije ništetan kao što je to zaključio u istovjetnom predmetu Vrhovni sud u svojoj odluci Gos-1/2019. Naime, u citiranoj odluci zauzet je pravni stav po kojem Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 102/15.) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Tako Vrhovni sud u citiranoj odluci ističe kako je izmjene i dopune Zakona o potrošačkom kreditiranju Ustavni sud Republike Hrvatske ocijenio usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske te u svojem rješenju broj U-I-3685/2015 i dr. od 4. travnja 2017. nije prihvatio prijedlog više predlagatelja fizičkih osoba te osam kreditnih institucija za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom tog Zakona (kao i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama – "Narodne novine" broj 102/15). U svojoj odluci Ustavni sud Republike Hrvatske pored formalne i materijalne ustavnosti istaknuo je da osporeni ZIDZPK ima legitiman cilj koji se ogleda u povećanju socijalne zaštite, sprječavanju nastavljanja nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i sprječavanju produbljivanja dužničke krize te da je navedena mjera (konverzija) razmjerna legitimnom cilju koji se želio postići jer su propisane mjere bile prikladne i nužne te nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera. Njome nije nametnut prekomjeran teret ni kreditnim institucijama kao adresatima.

33. Vrhovni sud Republike Hrvatske je rješenjem poslovni broj Gos-1/2019-36 od 4. ožujka 2020. odgovorio na postavljeno pravno pitanje Općinskog suda u Pazinu u predmetu poslovni broj P-1413/2019-9 od 20. rujna 2019. na način da sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN broj 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Prema stavu Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. bez obzira na sklapanje dodatka ugovora o kreditu tužitelj ima pravni interes i ovlašten je tražiti ništetnost pojedinih ugovornih odredbi, kako bi na temelju toga mogao ostvariti neka eventualna prava koja mu pripadaju, a mahom je riječ o kondemnatornim novčanim zahtjevima.

34. Sklapanjem Dodatka nije u cijelosti podmiren dug budući ništetnost nastupa po samom zakonu i nastaje od samog trenutka sklapanja pravnog posla pri čemu ništetan ugovor ne postaje valjan ni kada uzrok ništetnosti naknadno nestane, osim u izuzetnim uvjetima koje propisuje članak 326. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima, a koji u predmetnom slučaju nisu ispunjeni. Tuženik je ponudom konverzije postupio sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15.) koji je stupio na snagu 30. rujna 2015., a kojim je propisano načelo konverzije kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u valuti EUR na način da se položaj potrošača u valuti CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit u valuti EUR. Kamatna stopa određena Dodatkom od 3. veljače 2016. određena je onako kako je vrijedila za kredite koji su u navedenom razdoblju ostvarivani u valuti EUR, dakle i za te kamatne stope i promjenu istih nisu vođeni pojedinačni pregovori, već je kamatna stopa mijenjana prema odlukama tuženika (banke).

35. Ovaj sud smatra da u konkretnom slučaju konvertiranjem kredita nije postignut učinak zaštite tužitelja kao potrošača, jer Dodatkom ugovora nije otklonjena neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, već je za ubuduće definiran ugovorni odnos između stranaka. Dakle, u konkretnom slučaju konvertiranjem kredita nije postignut učinak zaštite tužitelja kao potrošača, jer Aneksom ugovora nije otklonjena neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana. Sklapanjem Dodatka ugovoru o kreditu nije došlo do konvalidacije sukladno čl. 326. Zakona o obveznim odnosima, jer je za konvalidaciju trebala postojati suglasna volja obje stranaka, što ovdje nije slučaj, pa je tužitelj i nakon sklapanja Dodatka ugovora o kreditu konverzijom u valutu EUR također oštećen, samo ne toliko koliko je bilo prvotno oštećenje u valuti CHF.

36. Prema mjerodavnoj praksi Europskog suda izraženoj u predmetu C-186/16 kod obveza banaka prema korisnicima kredita nije dovoljno da je odredba jasna i razumljivo sastavljena već je nužno potrošaču ponuditi dovoljno informacija kako bi mogli donijeti razborite odluke, a koje informacije tuženik nije pružio tužitelju niti je tuženik dokazao da bi tužitelju pružio dovoljno informacija kako bi mogao shvatiti ekonomske posljedice svoje odluke.

37. Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-18/2018 od 26. svibnja 2018. zauzeto stajalište da i nakon sklapanja sporazuma o konverziji kredita nema zapreke da se utvrđuje ništetnost odredbi ugovora o kreditu te da treba imati u vidu da je do sklapanja sporazuma o konverzije bio na snazi osnovni Ugovor o kreditu koji je proizvodio pravne učinke, a koji pravni učinci se upravo odnose na ispunjavanje obveza korisnika kredita temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

38. U presudi Europskog suda u predmetu broj C-118/17 od 14. ožujka 2019. zauzeto je pravno shvaćanje da okolnost što su određene ugovorne odredbe putem zakona bile proglašene ništetnim i nepoštenim te zamijenjene novim odredbama kako bi se održao predmetni ugovor, ne može proizvesti učinak smanjenja zajamčene zaštite potrošača. Prema istoj Odluci potrošač ima pravo na ostvarenje potpune pravne zaštite koji ne može smanjiti niti provedena konverzija, što znači da sam čin konverzije kredita sam po sebi ne može isključiti provođenje kontrole nepoštenosti konvertiranih ugovornih odredbi, već naprotiv zahtijeva u svakom konkretnom slučaju provjeru da li je provedenom konverzijom u cijelosti uspostavljena pravična ravnoteža ništetnih ugovornih odredaba. Donesena je i odluka broj C-260/2018 gdje je navedeno da potrošač ima pravo na punu restituciju, ako ona nije postignuta konverzijom. Također je donesena i odluka od 9.7.2020. suda Europske unije broj C-452/18 koja potvrđuje da bi se potrošač mogao sklapanjem sporazuma kojim se zamjenjuje nevaljana ugovorna odredba drugom odredbom odreći zaštite koju mu pruža Direktiva 93/13 odnosno prava temeljem iste samo i isključivo kada bi dao slobodan i informiran pristanak na takvo odricanje i znao čime se takvim pristankom odriče.

39. Slijedom svega navedenoga po stavu ovog suda tužitelj se sklapanjem Dodatka nije odrekao tih prava, nije dao, niti je mogao dati slobodan i informirani pristanak na to, pa se dodatkom o konverziji nije odrekao svojih prava na obeštećenje niti je takvo odricanje u istome sadržano, niti je pristao na isto, a čak da je i dao takav pristanak ne bi se radilo o slobodnom i informiranom pristanku obzirom da u vrijeme

sklapanja aneksa o konverziji valutna klauzula u CHF nije bila utvrđena ništetnom, čak protivno u to je vrijeme bila utvrđena valjanom, pa tužitelj nije bio informiran niti je mogla znati čime bi se takvim odricanjem odrekao. To zato jer se u Dodatku uopće ne govori o ništetnosti niti ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli niti ugovorne odredbe o promjenjivosti kamatne stope ugovorne kamate, niti pak on sadrži odredbu u kojoj bi tužitelj izjavio da se nakon njegova sklapanja odriče prema tuženiku bilo kakve tražbine s osnova nepoštenih ugovornih odredbi iz osnovnog ugovora o kreditu. Nadalje, tim dodatkom nije obuhvaćena niti se ne spominje ništetnost odredbi o promjeni kamatnih stopa (već su i kod same konverzije primijenjene ništetne kamatne stope za kredite u valuti EUR temeljene na jednostranim odlukama banke, a tužitelju tada nije bilo poznato da su promijene tih kamatnih stopa za EUR kredite ništetne), a niti se navodi koliki bi bio iznos pretplate kojeg bi se tužitelj sklapanjem aneksa odrekao, niti je on to mogao znati. Dakle, tužitelj prema stavu ovog suda ima pravni interes za vođenje ovog postupka.

40. Što se tiče izvršene konverzije kredita sa valutnom klauzulom u CHF u kredit sa valutnom klauzulom u EUR sklapanjem Sporazuma temeljem Zakon o izmjeni i dopuni zakona o potrošačkom kreditiranju, valja reći da se radi se o aktu kojim se temeljem zakona nalaže bankama izmjena odredbi iz osnovnog ugovora te eventualno do danas sklopljenih dodataka i to valuta kredita kamatna stopa i iznose ostale ne otplaćene glavnice kredita te postiže sporazum iz čl. 19.c.t.6. ZIDZOPK na način kako to nalaže zakon.

41. Po stavu ovog suda konverzija odnosno potpisivanje tog Sporazuma između stranka ne utječe na osnovanost tužbenog zahtjeva, jer se niti odredbama ZIDZOPK-a, a niti navedenim Sporazumom izriekom ne spominje način rješavanja ugovornih odredbi kojima se u ugovorima o kreditima sa valutom u CHF ugovarala promjenjiva kamatna stopa, kao što se ne spominje niti na koji način bi se trebala riješiti eventualna ništetnost tih odredbi koje se tiču promjenjive kamatne stope, a koja ništetnost je nastupila zbog činjenice da je banka bez prethodnog pregovaranja s korisnikom kredita sama tj. nepošteno mijenjala kamatnu stopu u ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF. Razlog donošenja navedenog zakona bio je da se položaj korisnika kredita u CHF, kao potrošača, izjednači s položajem u kojem bi bili da su koristili kredit denominiran u valuti EUR. Dodatkom ugovora o kreditu uređuje se pitanje određivanja kamatne stope nakon sklapanja istih, odnosno njima se ne rješava pitanje preplaćenih kamata u kreditima u valuti CHF kroz ovdje utuženi period, a do koje preplate je došlo zbog nepoštenog postupanja banaka, koje je utvrđeno ništetnim. Dakle, činjenica da su stranke sklopile Sporazum kojim je izvršena konverzija kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u EUR i utvrđen iznos preplate kojom je podmiren kredit u EUR u cijelosti, sama za sebe ne upućuje na zaključak da je tužiteljici vraćen novčani iznos koji predstavlja razliku između plaćenih ugovornih kamata na temelju ništetne ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i početno ugovorenoj kamatnoj stopi te razliku po osnovi promjene tečaja CHF.

42. Kao što je prethodno već rečeno i obrazloženo tužitelj ima svojstvo potrošača. Osim toga, kada je tuženik tužitelju ponudio sklapanje Dodatka i izvršio konverziju ugovora o kreditu temeljem odredbi ZIDZOPK-a, istom je priznao svojstvo potrošača. Izračun konverzije sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju sadrži podatak o zaduženjima u CHF uz promjene kamatnih stopa po odlukama banke, te da su uplate koje su izvršene u kunama

preračunavane u CHF po tečaju za CHF na dan uplate o zaduženjima preračunatim iz CHF u EUR uz promjene kamatnih stopa za kredite u EUR po odlukama banke, te da je na taj način tuženik utvrdio da je do 30.9.2015. tužitelj više uplatio određeni iznos koji je u Dodatku nazvan pretplatom.

43. Korisnici kredita koji su proveli konverziju ne smiju biti u nepovoljnijem položaju od korisnika CHF kredita koji nisu proveli konverziju. Pravo na punu restituciju tužiteljica kao potrošač ima prema citiranim odredbama Zakona o zaštiti potrošača i to pravo ne može biti anulirano nikakvim pristankom na potrošača bilo prividno dobrovoljnim, bilo u okviru zakonskog rješenja. Stoga je u pravu tužitelj kada ističe da unatoč konverziji, koja može biti valjana, potrošač potpisom dodatka ugovoru o kreditu kojima je ista provedena, zadržava pravo na punu restituciju koju mu jamče propisi koji uređuju zaštitu potrošača te to pravo ne može biti ukinuto nikakvim pristankom potrošača, bilo dobrovoljnim, bilo prisilnim. Ovo stoga što namjera i cilj ZID ZPK iz 2015. nije bila uklanjanje posljedica ništetnih odredaba i obeštećenje potrošača, već samo njihovo izjednačavanje s EUR dužnicima putem simulacije otplate. Slijedom navedenog slučaja konverzije nema govora ni o kakvoj novoj pravnoj osnovi uslijed koje bi kreditorima pripalo pravo zadržati nepripadno stečene koristi od ništetnih odredaba. Naime, obnova (novacija) je institut obveznog prava koji podrazumijeva, prije svega, da je u ugovornom odnosu došlo do promjene pravne osnove ugovora ili da je došlo do promjene glavne činidbe. Dakle, ukoliko su pravna osnova (ugovor o kreditu) i glavna činidba (novčana činidba) i nadalje dodacima nepromijenjeni, tada nema govora ni o kakvoj obnovi (novaciji), odnosno nastanku nove pravne osnove koja bi opravdavala zadržavanje nepripadno stečenih koristi. Drugim riječima, radi se o istom ugovornom odnosu i istoj pravnoj osnovi nepoštenog i ništetnog stjecanja tuženika za razdoblje do konverzije, samo s naknadno izmijenjenom valutnom klauzulom na temelju koje se obračunava kunska protuvrijednost mjesečnog anuiteta, a to ne predstavlja izmjenu načina ispunjenja postojeće obveze, već je i nadalje riječi o novčanoj činidbi kao i u ranijem slučaju kada su potrošači plaćali anuitete u kunskoj protuvrijednosti prema CHF, slijedom čega se takva izmjena ne smatra obnovom, sukladno odredbi čl. 145. st. 2. ZOO-a.

44. Sklapanjem Dodatka ugovoru kojim je izvršena konverzija sukladno Zakonu o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju potrošač ne gubi pravo na potraživanja preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi osnovnog ugovora o kreditu te korisnik kredita zadržava pravo potraživati eventualnu razliku preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu, ako takva razlika postoji. Naime, sve odredbe Glave IV.a ZPK-a, pa tako i odredbe čl. 19. b i čl. 19c ZPK-a na koje ukazuje tuženik, reguliraju ugovorni odnos koji je između potrošača i vjerovnika (banke) nastao temeljem ugovora o kreditu. Navedeno proizlazi odredbe čl. 19.a ZPK-a kao i ostalih odredaba Glave IV.a ZPK-a. S druge strane, obveza restitucije nije obveza koja ima svoju pravnu osnovu u pravnom poslu odnosno ugovoru (čl. 247. u svezi s čl. 20. st. 1. ZOO/05), već u izvan ugovornom obveznom odnosu stjecanja bez osnove (čl. 1111., čl. 323. st. 1. i čl. 20. st. 1. ZOO/05 u svezi s čl. 81. st. 1. i čl. 87. st. 1. ZZP/03). Dakle, ZPK regulira u potpunosti drugačiji obvezni odnos tj. ugovorni obvezni odnos koji je nastao sklapanjem ugovora o kreditu, dok tužiteljica tužbeni zahtjev temelji na postojanju izvan ugovornog obveznog odnosa stjecanja bez osnove koji nastao kao posljedica nepoštenosti i ništetnosti u potrošačkom ugovoru. Ugovornim odredbama, u ovom slučaju ugovornim odredbama Sporazuma o konverziji, ne može se osnažiti nešto što je od početka ništetno i nema

pravni učinak, tako da neosnovano tuženik ističe da je sklapanjem Sporazuma o konverziji tužiteljica izgubila pravo i pravnu osnovu da restitucijskim zahtjevom potražuje preplaćene iznose koji su posljedica nepoštenih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi. Pravo na potpunu restituciju potrošača u slučaju nepoštenosti ugovornih odredbi osnovno pravo potrošača kod zaštite nepoštenih ugovornih odredbi u potrošačkim ugovorima. Stoga ako bi se to osnovno pravo potrošača ukidalo ili ograničavalo, to bi moralo biti propisano jasnim i nedvosmislenim odredbama zakona. Ne može se to osnovno pravo potrošača na potpunu restituciju ukidati i ograničavati posredno kroz parcijalno i ekstenzivno tumačenje propisa kojima čija svrha primarno i nije zaštita potrošača od nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima. Ograničenja ili čak ukidanje bilo kojeg prava potrošača, pa i prava na potpunu restituciju trebalo bi biti propisano jasnim i nedvosmislenim odredbama zakona i imati razumnu svrhu, a svako eventualno tumačenje odredbi koje bi u konačnici moglo ograničavati prava potrošača na potpunu restituciju, mora biti restriktivno. Dakle, ako je zakonodavac smatrao da konverzijom CHF kredita potrošači trebaju izgubiti pravo na potpunu restituciju kao posljedicu nepoštenosti pojedinih ugovornih odredbi osnovnog ugovora o kreditu, tada je to trebao jasno i nedvosmisleno propisati odredbama ZID ZPK. Kako to zakonodavac nije učinio, ne postoji bilo kakva pravna osnova (odredba zakona) koja bi opravdavala stav da su potrošači koji su konvertirali CHF kredite izgubili, potpuno ili djelomično, pravo na potpunu restituciju. Iz odredbi ZID ZPK jasno proizlazi da svrha njegovog donošenja nije restitucija i saniranje ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi osnovnog ugovora o kreditu, već zaštita potrošača od oscilirajućeg i rastućeg tečaja švicarskog franka.

45. Potrošač se sklapanjem sporazuma o konverziji nije mogao odreći svog prava na potpunu restituciju jer takvo što nije propisano bilo kojom odredbom zakona, pa tako i odredbama ZID ZPK-a. U trenutku sklapanja sporazuma o konverziji bio je na snazi Zakon o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 41/14, 110/15 – dalje: ZZP/14) koji je stupio na snagu 8. travnja 2014. Odredbom čl. 41. st. 1. ZZP/14 propisano je da se potrošač ne može odreći niti mu se mogu ograničiti prava koja ima na temelju tog zakona ili drugih zakona kojima se štite prava potrošača, dok je stavkom 2. istog članka propisano da su ništetne ugovorne odredbe koje su za potrošača nepovoljnije od onih propisanih tim zakonom ili drugim zakonima kojima se uređuje zaštita potrošača. Dakle, sukladno čl. 41. st. 1. i 2. ZZP/14, potrošaču se ne mogu ograničiti potrošačka prava (što se odnosi i na pravo na potpunu restituciju), a niti se istih može odreći, a ugovorne odredbe kojima bi to bilo ugovoreno su ništetne. Stoga ne postoji ikakva pravna osnova da se odredbe sporazuma o konverziji tumače na način kao ih tumači tuženik tj. da se sklapanjem sporazuma o konverziji potrošač odrekao prava na potpunu restituciju. Čak i kada bi se tog prava potrošač mogao odreći to odricanje moralo bi biti rezultat slobodnog i informiranog pristanka potrošača, što uostalom proizlazi i iz presude Suda Europske unije C-452/18 što bi u ovom slučaju značilo da je potrošaču, barem okvirno, trebao biti poznat novčani iznos kojeg se potrošač sklapanjem sporazuma o konverziji odriče odnosno na određeni način "oprašta" banci. S obzirom da prema odredbama ZID ZPK-a predmet konverzije niti nisu bili novčani iznosi na koje bi potrošač imao pravo potraživati protiv kreditora s osnove restitucije zbog nepoštenosti ugovornih odredbi, to se ni u kom slučaju ne može smatrati da se potrošač sklapanjem sporazuma o konverziji bilo čega odrekao, a pogotovo ne novčanog potraživanja koje i nije bilo predmetom konverzije te u izračun konverzije nije niti ulazilo.

46. Sklapanjem Dodatka osnovnom ugovoru o kreditu izmijenjeni su samo uvjeti i način otplate kredita, a što potvrđuje i sama činjenica da se radilo o dodatku osnovnom ugovoru, a ne o sklapanju sasvim novog ugovora, a čak kada bi se uzelo da je osnovni ugovor o kreditu prestao važiti, ne bi bilo nikakvih zapreka za utvrđenje nepoštenim i ništetnim odredbi osnovnog ugovora o kreditu (tako i u odluci Vrhovnog suda RH broj Rev-18/2018 od 26. svibnja 2020.) Osim toga, prema odluci Suda Europske unije broj C-118/17 Zsuzsanna Dunai protiv Erste Bank Hungary Zrt. od 14. ožujka 2019. sud mora provjeriti je li nacionalni zakon omogućio ponovno uspostavu pravno i činjenično situacije u kojoj bi se potrošač nalazio da nepoštena odredba potrošačkog ugovora nikada nije postojala, osobito uspostavom prava na povrat svih koristi koje je trgovac neopravdano stekao na štetu potrošača na temelju navedene nepoštena odredbe i to unatoč zakonskoj intervenciji. Dakle, iz te odluke može se zaključiti da potrošač uvijek ima pravo na potpuno obeštećenje temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi potrošačkog ugovora i to bez obzira i na eventualnu zakonsku intervenciju u to njegovo pravo. Takvo pravno shvaćanje ne dovodi u pitanje niti činjenica da je prema ZID ZPK potrošaču i korisniku kredita u CHF dana mogućnost izbora pristati na konverziju ili nastaviti otplatu kredita prema odredbama osnovnog ugovora. Potrošač, a u konkretnom slučaju tužiteljica kao korisnica kredita u CHF, mogla se nagoditi i dogovoriti sa davateljem kredita u pogledu nepoštenih i ništetnih odredbi, ali samo pod uvjetom da su joj bili u cijelosti poznati svi parametri i uvjeti nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o kreditu. U odnosu na nepoštena odredbe o valutnoj klauzuli iz ugovora o kreditu u CHF odluka u kolektivnom sporu uslijedila je tek tri godine nakon sklapanja dodatka osnovnom ugovoru o kreditu i provođenju konverzije te potrošači i korisnici kredita zasigurno nisu mogli u cijelosti imati sve informacije i sagledati u cijelosti koje su sve odredbe nepoštena i ništetne u konkretnom ugovoru i kada bi se jedino mogli pravovaljano odreći tih svojih prava. Takav zaključak proizlazi i iz odluke Suda Europske unije od 9. srpnja 2020. u predmetu C-452/18 XZ protiv Ibercája Banko S.A.

47. Kako je dio ugovora koji se odnosi na ugovaranje valutne klauzule u CHF i ništetan, to tužitelju pripada pravo da mu tuženik vrati ono što je na temelju takvog Ugovora, odnosno dijela konkretnog Ugovora o kreditu primio, u skladu s odredbom čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima - stjecanje bez osnove kojom je propisano da kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi.

48. U svrhu utvrđenja koliko je tužitelj više platio tuženiku zbog primjene ništetne odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i klauzuli CHF do dana konverzije, provedeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskoj vještakinji za ekonomiju, financije, računovodstvo i bankarstvo Danijeli Podbojec. Sud je vještakinji dao zadatak da izračuna koliko je tužitelj više platio tuženiku zbog promjene tečaja CHF u odnosu na tečaj koji je važio na dan isplate, odnosno korištenja predmetnog kredita sklopljenog između tužitelja i tuženika, pri čemu treba uzeti u obzir da je između stranaka sklopljen Dodatak Ugovoru o kreditu, odnosno provedena je konverzija sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju, pa je potrebno očitovati se i o tome da li je konverzija provedena sukladno navedenom zakonu, a nakon toga od prethodno izračunate preplate oduzeti iznos koji je tužitelju priznat kao preplata u postupku konverzije iz CHF u EUR.

49. Iz Nalaza i mišljenja vještakinje proizlazi da je tužitelj s osnova promjene tečaja preplatio ukupno 7.473,80 EUR/56.311,33 HRK, da je konverzija izvršena temeljem zakona o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/2015) iz kredita u valuti CHF u kredit uz valutnu klauzulu u EUR, da prema izračunu konverzije manjak utvrđen konverzijom iznosi 18.736,25 HRK te da su preplate od 7.473,80 EUR/56.311,33 HRK po danima dospjeća prikazane u tabeli pod toč. III. Nalaza. Iz Nalaza nadalje proizlazi da nije bilo negativnih razlika u uplatama zbog promjene tečaja.

50. Tužitelj koji je bez primjedbe prihvatio Nalaz vještakinje je kao što je već prethodno rečeno konačni tužbeni zahtjev uskladio s nalazom vještakinje kojim potražuje isplatu iznosa od 7.473,80 eura s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

51. Tuženik se o Nalazu vještakinje očitovao u podnesku od 26. siječnja 2026. u kojem iznosi svoje prigovore i primjedbe pravne prirode na nalaz i mišljenje te navodi da nema potrebe za usmenim saslušanjem vještaka. Tvrdi da je tužiteljica u potpunosti obeštećena provedenom konverzijom, pa je po njemu nalaz irelevantan. Smatra da se negativne razlike trebaju uzeti u obzir prilikom izračuna ukupnog iznosa preplaćenih iznosa anuiteta kredita te da iznos preplate treba umanjiti za iznos preplate koji je tuženik tužitelju priznao u konverziji.

52. Tuženik u bitnome osporava izračun preplate zbog toga što smatra da je tužitelj obeštećen provedenom konverzijom, a ne osporava izračun preplate izvršen prema nalogu suda. Kao što je već prethodno rečeno sud je vještakinji dao zadatak da preplatu izračuna s obzirom na početni tečaj CHF, jer je ugovorna odredba o valutnoj klauzuli u CHF utvrđena ništetnom, pa kako ista zbog toga ne proizvode pravne učinke, moguće je primijeniti samo početni tečaj CHF. Sud je nakon pomne analize Nalaza vještakinje, a unatoč prigovorima tuženika koji između ostalog smatra da je nalaz nepotreban s obzirom na to da je po njemu tužitelj obeštećen provedenom konverzijom, njezin Nalaz prihvatio kao stručan i objektivan te kao takav podoban za donošenje odluke u ovom sporu. Iz Nalaza proizlazi da je prilikom izračuna preplata izvršen prijeboj s preplatom priznatom tužitelju u konverziji, ali ne i s negativnim tečajnim razlikama budući da ih nije bilo.

53. S obzirom na to da je sud utvrdio da su ništetne odredbe predmetnog ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF, to takvo utvrđenje ništetnosti mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da takvih odredaba nije bilo. Budući da je provedenim vještačenjem po vještakinji utvrđeno da je tužitelj do konverzije, dakle do 30.9.2015. ako se primjeni tečaj na dan korištenja kredita i početna kamatna stopa, nakon odbitka preplate priznate konverzijom, više uplatio ukupno 7.743,80 eura, to je sud obvezao tuženika isplatiti tužitelju navedeni iznos sa pripadajućim zateznim kamatama, koje u ovom slučaju teku na pojedine iznose preplate po mjesecima do isplate.

54. Napominje se da dokazi i dostavljena sudska praksa koji se ne analiziraju u ovoj odluci nisu od značaja za rješavanje ovog spora, pa ih sud stoga posebno ne obrazlaže.

55. Odluka o zateznim kamatama na dosuđeni iznos glavnice temelji se na čl. 29. st. 1. i st. 2. ZOO sukladno kojem čl. 29. st. 1. ZOO prema kojem dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje, pored glavnice, i zatezne kamate i to do 31.7.2015. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. do 31.12.2022 po stopi koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1.1.2023. do 31.12.2023. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 1.1.2024. pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, a to je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine

56. Budući da se prema čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju platiti i zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a tuženik je u ovom slučaju nepošteni stjecatelj, zatezne kamate teku od uplate svake pojedine preplate pa do isplate kao što se navodi u Nalazu vještakinje, odnosno od dana kad je tuženik kao nepošteni stjecatelj to stekao.

57. Odluka o naknadi parničnog troška temelji se na odredbi čl. 154 st. 1. Zakona o parničnom postupku prema kojem je stranka koja izgubi parnicu u cijelosti dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove. Prema stavku 2. tog članka omjer uspjeha u parnici ocjenjuje se prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva. Nadalje, prema st. 5. tog članka sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje su protivna stranka i njezin umještač imali ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi. Tužitelj prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu potražuje 7.743,80 eura, pa je taj iznos mjerodavan za određivanje visine nastalih troškova. Tužitelj ima pravo na puni iznos troška iako je tužba djelomično povučena nakon podnošenja tužbe od 10. lipnja 2019. i provedenog vještačenja budući da je u predmetnom slučaju riječ o sporu iz potrošačkog ugovora koji u sebi sadrži nepoštene ugovorne odredbe koje su dovele do znatne neravnoteže. Odmjeravanje troškova prema uspjehu u sporu narušilo bi pravičnu ravnotežu između interesa stranaka, jer bi donesena odluka o trošku bila prekomjeran teret za tužitelja kao potrošača, koji nije dao povod za parnicu. Osim toga, takva odluka o troškovima postupka rezultirala bi ograničenjem koje umanjuje samu bit tužiteljevog prava na pristup sudu, te bi mogla odvratiti potrošača od ostvarivanja prava na djelotvorni sudski nadzor nepoštenosti ugovornih odredaba (tako odluka Vrhovnog suda RH br. Rev-1014/18 od 20.10.2021., Odluka suda EU C-224/19 i C-259/19, odluka Ustavnog suda RH br. U-III-4029/2013 od 19.12.2017.). Nadalje, u ovom slučaju zbog djelomičnog povlačenja tužbe nije došlo do promjene vrijednosti predmeta spora, a prema stavu iz odluka Vrhovnog sud Republike Hrvatske

Rev-461/2022-2 od 10. rujna 2024., Rev-337/2025-2 od 11. lipnja 2025., Rev- 80/2022 od 5. rujna 2023. i Rev 941/2022 od 18. srpnja 2023. u slučaju smanjenja tužbenog zahtjeva iako tuženiku pripada pravo na naknadu troškova koje je imao u vezi dijela tužbenog zahtjeva za koji je zahtjev smanjen neovisno o uspjehu u sporu, jer smanjenje tužbenog zahtjeva u biti predstavlja povlačenje tužbe u odnosu na smanjeni dio tužbenog zahtjeva, ali to samo u slučaju ako bi troškovi izračunati prema vrijednosti predmeta spora ranijeg zahtjeva bili veći od troškova izračunatih prema vrijednosti smanjenog tužbenog zahtjeva, što ovdje nije slučaj. Sud je tužitelju u skladu s čl. 155. Zakona o parničnom postupku dosudio samo one troškove koji su bili potrebni za vođenje ove parnice. Tužitelju je priznat zatraženi trošak sastava tužbe od 250,00 EUR s PDV-om na temelju Tbr. 7/1 i Tbr. 46. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj: 138/2023., u daljnjem tekstu Tarifa), trošak sastava obrazloženog podnesaka od 15.5.2025. od 250,00 EUR s PDV-om na temelju Tbr. 8/1 Tarife i Tbr. 46. Tarife, trošak zastupanja na ročištima 10.10.2023., 10.3.2025., 19.5.2025., 23.6.2025. i 20.5.2026., za svako ročište po 250,00 EUR s PDV-om na temelju Tbr 9/1 i Tbr. 46. Tarife, trošak sudske pristojbe za tužbu od 146,00 EUR, što sve daje ukupno dosuđeni trošak od 1.896,00 EUR. Tužitelju nije priznat trošak pristojbe na presudu, koju nije platio niti će biti pozvan na plaćanje iste, jer prema čl. 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim pristojbama ("Narodne novine 51/23) kojim je izmijenjen članak 11. st.1. toč. 20. tog Zakona, a koji se primjenjuje od 20. svibnja 2023., od obveze plaćanja sudskih pristojbi oslobođeni su potrošači kao stečajni dužnici i tužitelji u postupcima pokrenutim na temelju pravomoćne sudske presude za zaštitu kolektivnih interesa, kao što je ovdje slučaj. Na sve dosuđene troškove je sud dosudio i zakonsku zateznu kamatu također prema stopi iz čl. 29. st. 2. ZOO-a tekućom od dana donošenja ove odluke, a to u skladu s odredbom čl. 151. st. 3. Zakona o parničnom postupku prema kojoj parnični troškovi obuhvaćaju i zatezne kamate od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova postupka, o čemu sud odlučuje na zahtjev stranke, koji je u ovom slučaju podnesen.

58. S obzirom na to da je tuženik izgubio parnicu, sukladno citiranom propisu, njegov zahtjev za naknadu parničnih troškova je odbijen.

U Varaždinu 25. svibnja 2026.

Sutkinja
Jadranka Orlović

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dopuštena je žalba nadležnom županijskom sudu. Žalba se podnosi pismeno putem ovoga suda u tri primjerka u roku od 15 dana, od dana dostave ili objave i uručenja ovjerenog prijepisa presude.

Ako stranka nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onoga dana kada je održano ročište na kojemu se presuda objavljuje.

Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, sud će presudu dostaviti prema odredbama Zakona o parničnom postupku o dostavi pismena (čl. 335. st. 8., 9. i 11. Zakona o parničnom postupku).

Rokovi za žalbu iz stavka 1. ovoga članka ne teku od 1. do 15. kolovoza (Čl. 348.st.4. ZPP-a).

Dostaviti:

1. Tužitelju po punomoćniku Domagoju Krpini, odvjetniku u Varaždinu, Petra Preradovića 17/III, Varaždin
2. Tuženiku po punomoćniku Ivi Šućuru, odvjetniku u Zagrebu, Ribnjak 40, Zagreb

Broj zapisa: **9-30888-8347b**

Kontrolni broj: **0d74f-57079-ec59a**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Varaždinu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.